ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ՀԱՆԱԾՈ ՎԱՌԵԼԻՔԻ ՍՈՒԲՍԻԴԱՎՈՐՄԱՆ

ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ, ԿԶՆ ՀԱՇՎԵՏՎԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՏՔՍՏՈՒՄ

16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2021

ԿԶՆ-ԻՆ ԱՌՆՉՎՈՂ ՀՎՍ-ՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԼՐԱՑՎԱԾ ՁԵՎԱՆՄՈՒՇԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2021

ՏԻԳՐԱՆ ՍԵԿՈՅԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՓՈՐՁԱԳԵՏ, ՀԱՅԱՍՏԱՆ

OECD

BETTER POLICIES FOR BETTER LIVES

ՀՎՄ ԿԶՆ հաշվետվության ձևանմուշ

- Հանածո վառելիքի սուբսիդիաները որպես ԿԶՆ ցուցանիշ 12.c.1-ի մաս զեկուցելու ժամանակ, դրանց նույնականացումը, գնահատումը և մոնիտորինգը, կատարվում է ըստ ձևանմուշի և մեթոդաբանության (https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/28111/FossilFuel.pdf)

- Ձևանմուշը պարունակում է հետևյալ տարրերին համապատասխանող տարբեր ներդիրներ՝ «Հաշվետվության ձևանմուշ», «ՀՆԱ», «Հարկային հենանիշ», «ՀՎՄ բարեփոխումներ», «Գնային ճեղքվածքի գնահատում», «Երկրի մասին տեղեկատվություն»:

- Վառելիքի տարանջատում ըստ «Ուղղակի փոխանցումների» (dt միջոցառումներ) և «Հարկային ծախսերի» (te միջոցառումներ):
- Ոչ հանածո վառելիքի բաղադրիչի հեռացում, եթե օժանդակության միջոցառումը էլեկտրաէներգիայի վերջնական սպառումն է:

Հաշվետվության ձևանմուշ

Սուբսիդիայի անվանումը. օրինակ. Քովիդ-19,ՀՀ կառավարության ֆինանսական աջակցությունը բնակիչ սպառողներին
Սուբսիդիայի նկարագրությունը. Բնակիչ սպառողների կողմից 2020 թվականի փետրվարին սպառված էլեկտրաէներգիայի և բնական գազի 30%-50%-ի չափով աջակցություն՝ կախված սպառման չափից և ոչ գազաֆիկացված բնակավայրերից:
Աղբյուրներ. Տվյալներ տրամադրվել են ՀՀ ՏԿԵՆ, «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր», «Գազպրոմ-Արմենիա» ՓԲԸ կողմից
Ներկայիս կարգավիճակը. դադարեցված / շարունակական
Դասակարգում. Ուղղակի փոխանցումներ/ Հարկային ծախսեր
Ենթակատեգորիա. Միջոցների ուղղակի փոխանցումներ / հարկային ծախսեր - Հարկային արտոնություններ և չստացվող մուտքեր
Վառելիքի տեսակը. էլեկտրաէներգիա / բնական գազ / ոչ կենսավառելիք
Ստացողներ, Մակարդակ, Աջակցության փուլ, մեկնարկի ամսաթիվ / ավարտի ամսաթիվ, Մեկնաբանություններ, Արժույթ.
Ֆինանսական արժեքը (տեղական արժույթ, միլիոն) 2010 - 2020 թթ.

ՀՆԱ, Հարկային հենանիշ

Հաշվարկի ձևանմուշ՝ աջակցելու «հարկային ծախսեր» հաշվետվության կազմմանը:

Երկրի ՀՆԱ-ի արժեքը յուրաքանչյուր տարվա համար պետք է նշվի տեղական արժույթով, անվանական արժեքով, միլիոններով: Այստեղ ներառված արժեքները կօգտագործվեն ՀՆԱ-ի միավորի հաշվով հանածո վառելիքի սուբսիդավորման ընդհանուր արժեքը որոշելու համար, ինչպես պահանջվում է ԿԶՆ 12.c.1 ցուցանիշը: Հաշվարկը կկատարվի ավտոմատ կերպով:

Օգտագործված հենանիշները կարող են լինել նույնը բոլոր չափումների համար, կարող են տարբերվել: ԿԶՆ մեթոդաբանությունը առաջարկում է երկու հնարավոր մոտեցում. i) հարկային համակարգի կառուցվածքային առանձնահատկությունների չափանիշի սահմանում, կամ ii) Տեղեկատվական իրավունքի մոտեցում, որը հաշվի է առնում միայն օրենքով բացահայտորեն նշված հարկերը:

Գնային ճեղքվածքի գնահատում

Էլեկտրաէներգիա

Ընդամենը / Միջին կշռային	39.594	Դրամ/կՎտժ	5,192.17	ԳՎտժ
110կՎ լարմամբ սպառողներ (ցերեկային սակագին)	33.48	Դրամ/կՎտժ	460.29	ԳՎտժ
(գիշերային սակագին)	29.48	Դրամ/կՎտժ	228.53	ԳՎտժ
35 կՎ լարմամբ սպառողներ (ցերեկային սակագին)	35.98	Դրամ/կՎտժ	145.30	ԳՎտժ
(գիշերային սակագին)	31.98	Դրամ/կՎտժ	69.50	ԳՎտժ
9/10 կՎ լարմամբ սպառողներ (ցերեկ. սակ.)	41.98	Դրամ/կՎտժ	1,163.55	ԳՎտժ
(գիշերային սակագին)	31.98	Դրամ/կՎտժ	423.56	ԳՎտժ
0.38 կՎ լարմամբ սառողներ (ցերեկային սակագին)	44.98	Դրամ/կՎտժ	2,040.64	ԳՎտժ
(գիշերային սակագին)	34.98	Դրամ/կՎտժ	470.61	ԳՎտժ
Սոցիալապես անապահով (ցերեկային սակագին)	29.99	Դրամ/կՎտժ	153.87	ԳՎտժ
(գիշերային սակագին)	19.99	Դրամ/կՎտժ	36.32	ԳՎտժ

Բնական գազ

Ընդամենը / Միջին կշռային	128021	դրամ/հազ մ3	2071.82	Մլն. մ3
Բնակելի	139000	դրամ/հազ մ3	634.51	Մլն. մ3
Սոցիալապես անապահով (մինչև 600 մ3 տարի)	100000	դրամ/հազ մ3	34.23	Մլն. մ3
Ջերմոցային տնտեսություններ (Նոյեմբեր 1 Մարտ 31)	224	դրամ/հազ մ3	73.48	Մլն. մ3
Պահածոներ, խմիչքներ և կաթնամթերք արտադրողներ (Գյուղատնտեսություն)	224	դրամ/հազ մ3	34.26	Մլն. մ3
Այլ սպառողներ՝ տարեկան մինչև 10 000 խոր.մ ծավալներով	139000	դրամ/հազ մ3	180.42	Մլն. մ3
Այլ սպառողներ՝ տարեկան 10 000 խոր.մ սպառում	256	դրամ/հազ մ3	1114.92	Մլն. մ3

ՀՎՍ բարեփոխումներ, Երկրի տեղեկատվություն

Համածո վառելիքի սուբսիդավորման նախկին և ընթացիկ բարեփոխումների պլանների և նախաձեռնությունների մասին զեկուցելու համար:

«Երկրի մասին տեղեկատվություն»՝ երկրի էներգիայի սպառման, արտադրության, ինչպես նաև էներգետիկ շուկայի կառուցվածքի, գների և հարկերի վերաբերյալ տեղեկատվություն:

Հայաստանում բացահայտվել են շատ սահմանափակ սուբսիդիաներ, որոնք չեն էականորեն խեղաթյուրում էներգիայի սպառողների ընտրությունը:

Հայաստանը հաղթահարել է շատ ավելի դժվարին, ավելի հիմնարար վերափոխում, ինչպես տնտեսության, այնպես էլ մարդկանց մտածելակերպում:
Հայաստանի փորձը, որպես լավագույն փորձի օրինակ կարելի է կիրառել և տարածել լայն տարածաշրջանում՝ Արևելյան Եվրոպայում, Կովկասում և Կենտրոնական Ասիայում:.

Ձևանմուշի լրացման առկա խնդիրներ

- ՀՎԱ տվյալների առկայությունը և նույնականացումը, գնահատումը և մոնիտորինգը.
  ՀԾԿՀ, ՀՀ ՎԿ, ՀՀ ՏԿԵՆ, «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» ՓԲԸ, «Գազպրոմ-Արմենիա» ՓԲԸ
- Ոչ հանածո վառելիքի բաղադրիչի հեռացում, եթե օժանդակության միջոցառումը էլեկտրաէներգիայի վերջնական սպառումն է.
  Միջազգային էներգետիկ գործակալություն, ՀԾԿՀ, ՀՀ ՎԿ
- «ՀՆԱ» և «Հարկային հենանիշ» - **ՀՀ ՖՆ, ՀԲ**
- «Գնային ճեղքվածքի գնահատում»- **ՀԾԿՀ**
- «Երկրի մասին տեղեկատվություն» - **Ազգային հաղորդագրություններ, ՀՀ ՇՄՆ**
- ՀՎԱ բարեփոխումներ – **Ռազմավարություններ, ՀՀ ՏԿԵՆ, Երկամյա առաջընթացի զեկույցներ ՀՀ ՇՄՆ**

Շնորհակալություն ուշադրության համար

ՏՀԶԿ տվյալների բազա ՀՎՍ-ների վերաբերյալ

Տիգրան Սեկոյան
Ազգային փորձագետ, Հայաստան
tigransekoyan@yahoo.com